

PROPRIETAR - DIRECTOR

Dr. AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

Unitatea

REDACTOR

Prof. DUMITRU NEDA

Foaie înscrisă în Registrul de
publicații al Trib. Târnava-Mică
sub Nr. 2-1938.

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei

Pe 6 luni . . . 100 Lei

Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească - Apare în fiecare Sâmbătă

Arma noastră

(+). Nu putem stăruți îndeajuns asupra datorințelor preoțimel de a catehiza cu râvnă și conștiințos pe cel mic și de a vesti, cu pricepere și înțelegere seamă de vremuri, pe cel mare. Căci dacă i se potrivesc cuiya și cândva vorbele dreptului lov că luptă este viața omului pe pământ, apoi nouă, Românilor uniți de acum, ni-se potrivesc mai mult ca oricând.

Știm că ni-se coboară pierirea și că se lucrează sistematic și stăruitor în această direcție. Anumite semne sporadice de bunăvoință cu calcul nu ne îmbată cu iluzii a căror desertăciune am constatat-o de atâtea ori. Faptele își au graul lor, care demască în toată realitatea ei uriciunea ce se ascunde sub horta de fraze meșesugit alcătuite și frumos sunătoare. Ori doară va fi cineva atât de naiv să creadă că transformarea liceului de stat „Dragoș Vodă” din Sighet în liceu confesional ortodox, dat pe mâna vâldiciei ortodoxe a Maramureșului, e într-adevăr un postulat al înțeleselor românești în acea parte de țară? Tâlcul acestei „faceri” e altul: vândtoarea de copil uniți, din părinți săraci, — nu sunt Români mai săraci ca moroșenii — cari părinți să fie „mulați” și ei de „mila” ce se orată o draselor lor de către pravoslavnicia dominantă.

Șapoi ce altă decât clătinarea, cu gând de dărîmăre, a întăriturilor Stonului Bisericii noastre în sufletele celor mici, o râvnesc acel nesocotit învâțători ortodocși dela sate, cari, în sate unite, molestează elevii de școală primară cu texte de rugăciuni cari sunt altfel ca cele învățate de ei dela părinții lor uniți, dela preotul lor unit și la biserica lor unită? De ce trebuiesc înfestați cu „Duh” copiii noștri din Lățunașul Bănățean, bunăoară, când ei știu de „Spiritu”, fiind vorba de „In numele Tatălui”? De ce? Pentru că dascălul de lege dominantă socoate că-i stă în voie să „domineze” barem în această formă într-o parohie unită, unde așa-i convingerea că „Spiritul” e un distinctiv al uniților, iar „Duhul” al neuniților. Prin urmare, crede el, odată ce bagă „duh” în copil să gâdat cu „unațla”. Cel puțin pentru cel mic.

În fața unor manevre ca acestea, arma noastră cea mai puternică este cateheza. Bine instruiți copiii și deprinși să trăiască cele învățate, nimenea nu va mai fi în stare să strice ceea ce astfel clădite. Și chiar dacă ar avea loc și clipe de eclipsare, acelea vor trece, vechea clădire ieșind larăși la soare. Vorba vestitului Cardinal Gibbons: „La fel cu palimpsestele, pagina sufletului, ce-i drept, poate primi impresii cari să tânuiescă vederii ochilor cuvintele scrise odinioară. Dar apa lacrimilor potăcineț și razele harului divin, cari străbat totul, o să le scoată larăși la iveală”. — Adevărat acest cuvânt despre învățăturile mamei: Cu și mai multă dreptate se poate spune despre învățăturile catehetului cuminte, zelos și cucernic.

Din problemele zilei

Răul dela orașe năvălește și la sate — Să i-se facă față cu de grabă

de Pr. Leonte Opriș, profesor

Poate nici într'un domeniu nu este azi la noi atâta de lucru ca în domeniul religios. Ar trebui pornită o adevărată cruciadă pentru a stăvili la timp primejdii ce amenință echilibrul sufletesc al atâtoră dintre fiii Bisericii. Mai ales a orașenilor.

Mentalitatea șchiată a multora dintre aceștia începe să facă victime și la sate. Câtă vreme mai înainte abia dacă meseriașii și comercianții de îndrăzniau să spună că „n'au timp pentru biserică”, astăzi fac cor cu ei atâția intelectuali dela orașe și dela sate cari nu numai că neglijează biserica și datorințele creștinești ei, dând la o parte orice rușine și bun simț, nu se sflesc a spune, la un pahar de vin sau într-o societate veselă, c'a trecut vremea lui Hristos și a spiritualității, zici stăpân fiind Mamona și materia. Nu-s prea rare cazuri ca acela al unui fruntaș, altfel foarte distins, care a primit la patul său de suferințe pe preotul, îngrijat de sufletul său, cu cuvintele: „Te-am chemat părinte?! N'am nevoie de nimic!” — Unul ca acesta îndrăznise să primească prezența Agru-lui într'un oraș nu din cele mai puțin cunoscute.

Vremurile furtunoase ce le trăim, dau excepțional de mult de lucru păstorului sufletesc. Nesiguranța zilei de mâine, concentrările atât de rapide și dese, războiul ce ține lumea încordată și 'n suferințe reale (deși unele sunt numai închipuite), toate deschid un câmp nou și vast pentru activitatea aceluia, care vrea să toarne în suflete balzam înviorător și dătător de viață. Așa stând lucrurile, evident că mizeria ce ne pândește la tot pasul, mai ales pe urma frământărilor ce-au cuprins tot mai multe părți de lume, trebuie să găsească în preot o inimă largă și deschisă la orice suferință omenească. Operele caritative reclamă munca desinteresată și ostentivă a preotului. Adevărat, că organele administrative, apoi premităria și străjeria, încă sunt puse în serviciul deaproapelui. Totuși cine poate turna în opera acestora viață cu roade îmbelșugate și trainice, dacă nu preotul?

Răceala și indiferența crescândă în straturile de jos caută să dele de gândit slugii Domnului. Atât e de apăsătoare nepăsarea în cele sufletești, încât râvna pastorală a multor frați e pusă la grea încercare. Trebuie uneori un dar deosebit al Celui de sus care să smulgă lumea din toropeala în care se complac câteodată, chiar și fețe bisericești. Căci se pare, nu odată, că și printre aceștia ar fi unii cari să repete și să traducă în faptă vorbele lui Ludovic XV: „După mine vie potopul”.

Una dintre pricinile mai puțin vădită su-

fletești ce se observă în multe părți, e și lipsa de solidaritate între frați. Ceeace unul clădește cu mare greutate, celalalt surpă pe'ncetul și pe neobservate. O vorbă, un gest sau observație nelalocul ei, îndepărtează multe suflete dela masa altarului de care până aci se apropiiau adesea și cu drag.

Constatarea acestor neajunsuri ne arată că e mult de lucru, la sate ca și la orașe. Între țărani, ca și între intelectuali. Pe teren religios, social, caritativ și economic. Din nici un loc nu trebuie să lipsească preotul harnic. Ne trebuie deci lucrători destoinici, zeloși desinteresați, râvnitori de ceea ce de sus, în locul celor de jos. Întrebarea e: Vom ști să fim la înălțime? Putem satisface toate nevoile? Sau trebuie să stăm în fața răului abătuși și înfrânți: Fiere possum, sed juvare non?

Ferească Dumnezeu! Nouă, preoților lui Hristos, nu ne este dat spiritul temerii, ci al îndrăznirii întru Cel ce a biruit lumea. Acest spirit trebuie să-l cultivăm printr-o intensă lucrare duhovnicească mai întâi în noi înșine, — mărturisire și slujire deasă a Sf. Liturghii, lectură spirituală, reculegeri duhovnicești, pregătire serioasă pentru vestirea cuvântului sfânt — ca să putem da astfel și enoriașilor din belșugul inimii noastre. Purcezând astfel, vom face față greutăților prezentului și vom asigura și viitorul, cu binecuvântarea Celui de sus.

Pildă vrednică de urmat. În aceste zile de agitație generală, când lumea privește cu îngrijorare ziua de mâine, preoțimea română dela Granița de Vest, această falangă alui Hristos, își păstrează calmul cu demnitate. Ochii credincioșilor spre slugile Domnului sunt așinți și până când îi văd în mijlocul lor liniștiți, văzându-și de trebile pastorale, agitația lor dispare, ca să dea loc la nădejdea într'un viitor mai sigur.

Astfel în ziua de 19 Octomvie c. preoțimea română unită din tractul protopopesc al Sătmăruului și-a ținut întrunită obicinuită de toamnă, unde au desbătut chestiunile profesionale cele mai importante.

La ora 9 dimineața, în frunte cu pâr. Aurel Dragoș, protopopul acestui district, preoții adunați au oficiat o sf. Liturghie pentru pacea lumii. De aici trec la oficial protopopesc, unde pâr. protopop, printr-o cuvântare vibrantă, arată situația lumii de azi și datorințele preotului în fața evenimentelor. Pâr. Dr. Carol Pop din Gerăușa își citește disertăța intitulată: „Lumini și umbre de ordin pastoral în actuala psihoză a războiului și calea ce trebuie urmată”.

de preoți, pentru a putea prinde toate manifestările ei în favorul acțiunilor de mântuire a sufletelor." — Disertația, care tratează despre actualități pastorale, a fost cu atâta competență lucrată, încât preoții întruniți o declară nu disertație, ci îndreptarul lor de toate zilele.

Desbaterile au continuat în același spirit elevat, ca să culmineze cu *propunerea* pâr. Carol Pop, întregită cu aceea a pâr. Dragoș, și primită cu aclamașione de întregul district: *Districtul protopopesic al Sătmarului va întregi, pe spesele sale, pe cel mai bun bacalaureat, care va candida pentru primire în clerul tânăr al eparhiei Maramureșului, dela început și până la sfârșirea studiilor teologice*, provăzându-l și cu hainele precum și cu manualele de studiu necesare.

Această inițiativă, în felul ei fără precedent — din partea unor preoți din Vestul Țării, — cu un rol măcar atât de important ca și a misionarilor ortodocși din Maramureș — având și ei familii și greutăți enorme, fără a avea în același timp sporurile de salar ce au acel misionar, este, pe cât de frumoasă, pe atât de laudabilă.

Să dea Dumnezeu, ca inițiativa preoților Sătmareni să fie obiectul unei nobile emulații și între celelalte districte ale Eparhiei Maramureșului, ca în curând să auzim că cele unsprezece districte protopopești române, au unsprezece clerici demni, întregi după exemplul din Sătmar. Și atunci sperăm că în viitor tineretul cu chemare la statul preoției nu va fi nevoit să încunjure acest stat chiar din pricina mijloacelor materiale ce-i lipsesc. (Coresp.)

Pentru zilele încercării

— Rânduri din cea mai recentă pastorală a Preasf. Ioan Bălan al Lugojului —

[..] Sătenii noștri sunt învățați să ducă o viață cât se poate de liniștită: o turburare, ori cât de mică, a acestei vieți patriarhale, le cauzează neplăceri enorme, de neînțeles.

Zilele acestea grele obligă pe cei ce răspund de cârma țării să facă *concentrați și recheziții*, cu cari Românul nostru dela țară nu este învățat. Frații Preoți, cari au misiune divină să meargă și să învețe (Mateu 20, 19), și sunt dator să fie lumina lumii (Mateu 6, 14), nu vor lăsa neîntrebunțat nici cel mai mic prilej pentru a face pe oameni să înțeleagă datorita de a se supune de *bună voie* poruncilor date în această direcție. Amvonul este cel mai potrivit loc, de unde se pot lumina aceste datorințe. Doar împede scrie Sfântul Pavel strămoșilor noștri: „Tot sufletul să se supună stăpânirilor mai înalte...; celce se împotrivesc stăpânirii, rânduleții lui Dumnezeu se împotrivesc” (Romani 13, 1, 2).

Același mare apostol ne mai spune un lucru, ce trebuie să ni-l însemnăm bine: stăpânirea „este pentru tine, sluga lui Dumnezeu, spre bine” (Romani 14, 4). Nu o încăpăținare face pe cel mai mari să ia măsurile de azi, ci îi silește o necesitate de interes public. Vă aduceți aminte, Frații mei în Domnul, de proverbul latinesc: „Si vis pacem, para bellum”. Vreal să te lase alții în pace, fi bine pregătit de războiu, și n'ai nici o grije. Da, căci așa zice și Românul: „Paza bună ferește de primejdia rea”.

Dumnezeu ne-a ferit până acum de războiu. Majestatea Sa Regală și Guvernul țării, cu foarte mare băgare de seamă, așa cârmulesc naia țării noastre, ca să nu se lovească de nici una din bombe, ce i-se aruncă necontent în drum. Inșă țara noastră e foarte bogată, și mulți lăcomesc la belșugul ei. Dacă ei ne știu bine înarmați și bine pregătiți a înfrunta chiar mizeriile celui mai crâncen războiu le trece pofta, și strugurii devin acri!

Țara nu poate și nu vrea să țină sub arme pe toți cei ce sunt în stare să lupte. Ar costa prea mult aceasta, și noi ar trebui să suportăm aceste cheltuieli. La manevre a fost chemată lumea totdeauna, ca să nu-și uite ce a învățat. Acum, sunt arme nouă; felul de luptă încă este altul; și atunci, este în interesul

celor concentrați să fie chemați la exerciții. De aceea trebuie să cheme oameni, și să recheziționeze vite și trăsuri. Deși nici când n'a fost țara așa de bine înarmată, ca acum, totuși nu poate avea tot ce-i trebuie pentru caz de războiu. Unele lucruri le ia numai imprumut, altele le recheziționează ca să le păstreze, dar pe plată.

[..] Apostolilor le-a zis Mântuitorul: „Pe săracii pururea îi aveți cu voi” (Ioan 12, 8); și tot ce facem celor lipsiți, își socotește Mântuitorul ca făcut Lui însuși (Mateu 25 31-46) Voi, Fraților, vă mai aduceți aminte de citatul ce l'ați învățat în Apologetică, de vorba Sfântului Ighațiu, care, în epistola către Romani, scrie, că Biserica Romei „este în fruntea dragostei”. Deci ca preoți ai Bisericii unite cu Roma, sunteți dator să fiți în fruntea *operei de caritate!*

După constituția dată de Dumnezeu școlii întemeietor al Bisericii, noi creștinii facem la o altă un trup mistic. Deci dacă un membru al acestui trup suferă, celelalte trebuie să facă la fel cum fac membrele trupului nostru natural, să-i sară într'ajutor.

Pentru a ușura faptele dragostei creștinești în acest anotimp al toamnei, dacă va fi nevoie, *dispensăm dela repausul dominecal și din sărbători* pe acei credincioși cari, des de dimineață, vor fi ascultat Sfânta Liturghie în aceste zile, întru cât zilele de peste săptămână nu sunt de ajuns pentru a face toate lucrările necesare. În aceste zile de duminică și de sărbătoare, cât ține lucrul acesta cu zor, se va face numai Sfânta Liturghie, fără utrenie, și o scurtă predică. Dela ascultarea Sfintei Liturghii nu dispensăm însă pe nimeni.

Tocmai acum este timpul cel mai bun primit, ca în fiecare zi să viziteze oarecând Sfânta Biserică, să se spovedească și să se cuminece mai adeseori. Credința ne întărește în necazuri, și ne dă cea mai înaltă înțelegere

Foia „Unirii”

Cavaleri până la moarte

— Icoane vii din recentul războiu civil spaniol —

de P. Garcia Alonso S. I.

2)

Ultima verba

Ne continuam pregătirea; le dădum deslegarea pentru a doua oară; făcurăm o altă cuminecare spirituală și le aplicam indulgența plenară.

— „Părinte, îmi zise Bustillo, ce cuvânt va trebui să pronunțăm în momentul morții?”

— „Sf. Ighațiu, răspunsei, eschivând chestiunea, nu vrea ca în directivarea sufletelor să ne impunem părerea noastră personală, ci fiecare să se conducă după temperamentul său și după diferitele mișcări ale harului.”

Înțeleseră cu toții intențiunea mea de a mă sustrage; dar toți îmi ziseră deodată:

— „Nu, Părinte, vorba pe care ne veți dicta-o, va fi ultima pe care vom pronunța-o!”

— „Dacă așa doriți, ascultați: unul dintre harurile cele mai mari pe care le-am primit dela Dumnezeu e acela de a fi avut o mamă creștină. Privii fața acestor semeni și zării pe ea reflectându-se amintirea vetrei familiare. Această mamă pe genunchii căreia am învățat să ne rugăm, ne învăță din bună vreme să pronunțăm numele lui Isus. Eu, de altcum ca iezuit, am față de acest nume o dragoste neîfărmurată.

Vă place acest cuvânt pentru a vă pecetlui cu el buzele?”

— „Da, Părinte, răspunseră cu toții. Ultima noastră vorbă va fi „Isus”, pe care vom pronunța-o cu toată puterea inimii noastre.”

— „Da, acesta va fi cuvântul, ales; cel mai frumos cuvânt de la sfârșitul vostru!”

— „Părinte, întrebă Bastarreche, ce poziție trebuie să luăm pentru a muri?”

— „Sunteți teribili, le spuseli eu, Seninătatea voastră mă face curajos. Credeți-mă, voi pleca liniștit cu voi!”

— „Răspundeți, Părinte, insistă comandantul, ce poziție vom lua?”

— „Ei bine, ascultați. Trebuie că sunteți oboșiți de ziua de ieri. Consiliul de războiu a fost un Calvar. După această zi, această noapte de pregătire, deși cerească, încă a trebuit să vă obosească. Cea mai bună poziție și cea mai comodă și mai apropiată unui militar este aceea de „drepti”, pentruca trupurile voastre indoindu-se și căzând la pământ să fie o adorație care se ridică spre Dumnezeu care vine să vă caute.”

Aveam dreptate când spuneam că aceste trupuri trebuiau să fie oboșite. O lună de temniță grea, cu toate suferințele ei fizice și morale, îi zdrobise. Acest lucru era așa de adevărat, încât unul dintre cei mai tănări sublocotenenți îmi zise:

— „Părinte, am o presimțire care mă chinuște; sunt așa de oboșit încât mi-e teamă că ieșind pentru a fi executat și văzând cadavrele camarazilor mei împușcați înaintea mea, să nu leșin și să cad jos.”

Trebuie să vă amintesc că trebuiau să fie împușcați pe grupuri de câte trei.

— „Ascultă, îi întrerupse Cervera, în cece spui este ceva prea omenesc; dacă vei cădea, te vor ucide și jos!”

— „Să nu-ți fie teamă de loc, îi zisei pentru a-l încuraja; nu vei leșina, și chiar dacă s'ar întâmpla să leșini, această slăbiciune fizică, care e o urmare a stării de oboseală în care te afli, n'ar însemna nici mai puțină virtute, nici mai puțin curaj.”

— „Camarazi, zise Cervera îndreptându-și ochii spre ferestruica celulei și zărind primele raze de lumină ale zilei: într'un moment, pac! și suntem în Cer!”

Bastarreche ceru ceașca cu apă, dar zări că nu mai era decât foarte puțină și murdară. Fuella chemă soldații de pază pentru a le cere puțină apă; dar nu veni nimeni.

— „Comandante, replică de Araoz cu reselie, beți; deși e murdară, n'o să aibă vreme să vă facă rău.”

Răseră de această observație și comandantul beul.

Saiz Chan petrecu noaptea șezând jos la șirul al doilea, în poia lui Bustillo, dar fără să scoată un cuvânt. Observai însă că vorbele mele îl atinseră adânc. Vărase mâna în buzunarul dinlăuntru al vestei și scoțându-și stiloul, îmi zise:

— „Acesta e pentru D-Voastră, Părinte! Era unicul obiect pe care-l aveam și voia să-mi arate recunoștința sa.

— „Fiule, acesta e pentru părinții tăi care au mai mult drept la el decât mine.”

a lucrurilor, chiar a necazurilor ce le trimite Dumnezeu peste noi.

În foc se lămurește aurul, și în necaz se cunoaște prietenul adevărat. La înfruptarea din bunătați aleargă toată lumea. Când însă dai de necazuri, și nu te mai poți îndestula numai cu o vorbă goală ci, pe lângă cuvântul sincer de mângâiere, mai ai lipsă și de o mână de ajutor, rămâi singur și părăsit, ca și Dulcele nostru Mântuitor pe Lemnul Crucii.

Preotul trebuie să fie sarea pământului (Mateu 5, 13) care să dea gust oamenilor chiar când trebuie să înghiță pilule cele mai amare. Lumea dorește pe preot lângă sine în necazuri. Când cel osândit la spânzurătoare este dus la locul de execuție, nu mai poate sta lângă el nici tata, nici mama, nici soția, nici copiii lui; pe preot nu-l oprește nimeni el nu-l părăsește nici când i-s'a pus funia la gât! Da, locul de cinste al preotului este lângă cel „mici“, lângă oamenii lipsiți și năcăjiți, ca să le îndulcească amarul vieții. Focul lămurește aurul, vremile grele scot în evidență pe preotul adevărat.

Istoria Românilor din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș are în fruntea tuturor acțiunilor mari pe preoții lor. Nu de geaba a zis Andrei Mureșanu: „Preoți, cu crucea'n frunte!“ E timpul, ca slujitorii Bisericii să dea o nouă și puternică dovadă de înțelegerea rostului lor în mijlocul poporului nostru, arătându-se la înălțimea chemării lor.

Exc. Sa Cortesi, la Oradea. Invitat de Excelența Sa I. P. S. Valeriu Traian Frențiu, episcopul român unit din Oradea, Exc. I. P. S. Filippo Cortesi, nunțul apostolic al Poloniei, a vizitat capitala Crișanei, Oradea, în zilele de 5, 6 și 7 Noembrie 1939

Cu acest prilej, I. P. S. Sa episcopul Frențiu a intrat în ospitaliera sa casă lamura clerului său, pe părinții canonici și pe profesorii de teologie, pentru a lua contact cu distinsul oaspete, reprezentantul Sfântului Părinte,

într-o țară vecină, așa de greu încercată și decanul de drept internațional al corpului diplomatic din acea țară.

În aceste zile, Exc. Sa I. P. S. Cortesi a vizitat toate așezămintele aflătoare sub ascultarea I. P. S. Frențiu: Academie Teologică Unită, Școala normală unită de învățători, Institutul Notre Dame de Sion etc.

Pretutindenți, s'a făcut Excelenței Sale I. P. S. Cortesi o primire cordială; de aceea Exc. Sa va păstra o bună amintire despre aceste așezăminte.

Mențiune specială merită primirea făcută de studenții Academiei Teologice Unite, cari i-au prezentat și o mișcătoare adresă omagială adresă la care Exc. Sa a răspuns în cuvinte nu mai puțin mișcătoare. Ocazional vom reveni asupra acestei primiri.

Profitând de această ocazie, păr. canonic I. Georgescu, directorul comitetului de presă al Agru-lui, a solicitat și obținut dela Exc. Sa nunțul Poloniei Cortesi un prețios autograf italian, pe care noi îl redăm în versiune românească. Iată acest înalt autograf:

„Foarte bucuros urmez dorința arătată de a trimite, precum fac cu aceste rânduri, salutarea mea plină de binecuvântări Presii catolice românești reprezentate de patru fol săptămânale.

N'aș putea să arăt mai bine dorința mea decât vrând să se organizeze în România „Presa Bună“ după asemănarea celei statornice în Franța, dată ca pildă tuturor țărilor de către nemuritorul Papă Pius XI

Nimic mai trebuincios și mai binefăcător decât această operă în timpuri ca ale noastre când, în ciocnirea de teorii și sisteme înșelătoare, multora li se întâmplă să se întrebe, unde este adevărul și binele unde e greșala și răul?

Să poată Presa catolică românească bine organizată și înaintată să ridice tot mai sus idealul evanghelic ce înfrățește oameni și popoare în lumina adevărului și a dragostei și în unitatea credinței în Hristos, să pregătească izbânzi tot mai mari ale Țării.

Cu această sinceră urare din inimă, doresc să arăt nobilei Națiuni române respectuoasa mea simpatie și totodată recunoștința mea pentru generoasa și buna primire făcută fiilor părăsiți, Polonii, care pe ospitalierul ei pământ au căutat un adăpost prietenesc.

(ss) + F. Cortesi, arhiepiscop de Sirace nunțul apostolic al Poloniei. (Ion Ceparu)

Două telegrame. Cu prilejul împlinirii lor optsprezece ani de viață ai Măriei Sale Marelui Voevod Mihai, I. P. S. Sa păr. Mitropolit Alexandru al Blajului i-a trimis următoarea telegramă:

Măriei Sale
MARELUI VOEVOD MIHAI
București

Ajungând Alteța Voastră la majorat, care conferă plenitudinea drepturilor civile-politice, țin să exprim în numele meu, al clerului și al poporului dreptcredincios felicitări sincere, urări de viață lungă, fericită. — Sănătate!

Mitropolit ALEXANDRU NICOLESCU

La ceace Casa M. Sale Regelui a răspuns tot telegrafic:

București, 28 Octombrie 1939.

Înalt Prea Sfinției Sale
Mitropolitul ALEXANDRU NICOLESCU
Blaj

DIN ÎNALT ORDIN,

Am onoare a vă transmite Înalte mulțumiri pentru devotatele urări ce ați binevoit a exprima MĂRIEI SALE MARELUI VOEVOD MIHAI DE ALBA IULIA, în numele I. P. S. Voastre personal și a clerului și a credincioșilor din aceea Eparhie.

Adjutantul Măriei Sale Marelui
Voevod Mihai de Alba-Iulia:
Lt-Colonel ss, D. DAMĂCEANU.

Moartea unui distins flu al Bisericii noastre. Miercuria trecută s'a stins din viață la Sibiu Dr. Octavian Rusu, avocat

Cervera arătându-mi un mic reliquariu, îmi zise:

— „Ați cunoscut pe Părintele Rubio, Părinte?“

— „Desigur! Cum să nu-l fi cunoscut!“

— „Părinte, adăugă el, mi-a făcut foarte mult bine; luați acest reliquariu cu această bucată de stofă din haina sa.“

— „Va fi pentru părinții tăi!“

— „Părinte, îmi zise Soler, această pătură este un cadou dela tinerica mea soție. Înțelegeți deci cât de mult țin la el. Vreau să fie al D-Voastrel!“

— „Dar, cum? zisei cam glumind, mi-ați spus că n'aveți nimica și când colo mă văd devenind moștenitorul vostru universal? Nu pot să iau această pătură!“

Execuția

Execuția era fixată pe ora 5 dimineața. Baretto privind un deșteptător care se afla într-un colț al celulei și văzând că arăta 5 și 30 îmi zise hotărât:

— „Părinte, cât îs de puțin serios! Ne-au murat deja o jumătate de oră de Cer!“

— Comandante, replică de Araoz cu veselie, niciodată nu e prea târziu dacă-i vorba ca fericirea să fie sigură!“

— „Poate, adăugă Cervera ridicându-și din nou ochii spre ferestruică, și așteaptă să se facă ziua deabinelea, sau poate n'a venit încă platonul.“

Apoi Bastarreche, adânc mișcat, îmi zise:

— „Părinte, cu cât mă cuget mai mult la toată această afacere și cu cât scormonesc în cele

mai mici ascunzișuri ale conștiinței mele, cu atât aflu mai puțină materie de căință!“

— „Comandante, în îndeplinirea datoriei căința nu se poate nici afla și nici nu trebuie căutată; lăsați problema aceasta! Dacă aș fi fost eu marinier și dacă m'aș fi aflat în locul D-Voastră, aș fi luat aceeași hotărâre: de a mă alipi la mișcarea mântuitoare a pământului nostru... a Spaniei noastre...“

În genunchi, ei primiră ultima mea deslegare. Era ora 6 și 50 în picioare, pronunțai formula la plural și terminai: „Ca prin meritele Preacuratei Fecioare Maria și a tuturor Sfinților, binele care l-ați făcut și relele pe care le-ați suferit să vă fie spre iertarea păcatelor, spre înmulțirea harului și să vă fie drept cheazășie pentru viața veșnică.“

Pronunțai aceste ultime cuvinte în latinește, când ușa celulei se deschise. Cei unsprezece rămăseră în genunchi cu mâinile împreunate. Din ușă strigă un glas:

— „Preotul!“

Eșii lăsându-i acolo. Ultima mea îmbrățișare și adio fu deslegarea; un alt adio ar fi fost mai dureros, atât pentru ei cât și pentru mine. Fai închis într-o celulă care dă spre curtea în care trebuia să fie împușcați. Privii prin ferestruică și văzui plecând unsprezece „cabaleros“, trupul cărora trebuia să fie ucis în câteva clipe, dar al căror suflet rămânea nobil și inflexibil.

— „Haideți, le zise Cervera, pentru Dumnezeu și Patrie!“

Cu pas hotărât, se îndreptară spre locul de execuție. Fură împușcați trei câte trei; dar

cum erau unsprezece, ultimul grup fu numai de doi. Din celula mea auzii comenzile și căderea trupurilor, în timp ce cu ochii sufletului meu contemplam sborul sufletelor lor spre culmile Cerului. Acolo se stinseră cele unsprezece vieți ale acestor bărbați cu credință de granit, demni de cele mai bune veacuri de glorie și splendoare. Acolo muriră unsprezece cavaleri creștini, a căror amintire va rămâne neștearsă în sufletul meu. Dacă pilda acestor marinari era sortită să facă bine în lume, ei începură cu mine. Imbalsamaseră temnița cu aroma virtuții și eroismului lor. De câte ori, în fața morții pe care o văzurăm așa de aproape, nu m'a susținut amintirea lor! Cător prinsonieri nu le-am redat curajul, povestindu-le sfârșitul episodului acestor bărbați viteji.

Dupăce s'a sfârșit execuția, veniră la mine în celulă doi ofițeri ai Inchișoriei și dupăce au scotocit pretutindenți spre a vedea dacă nu mi-au lăsat vre-o scrisoare, mă dusei la brigadă pentru a mă alătura tovarășilor mei. Ofițerul care mă însoțea, îmi zise cu glas domol: „Ați văzut, Părinte, au rămas „cabaleros“ până la moarte!“¹⁾

pr. I. Vultur

¹⁾ Toate acestea s'au petrecut în noaptea de 20 spre 21 August și în dimineața zilei de 21 August 1937.

Preotul meu francez la datorie. Clerul francez, precum se știe, face serviciu militar în toată regula. În actualul război numai eparhia Parisului a dat armatei 500 de preoți. Dintre aceștia unul e colonel, trei sunt maiori o sută douăzeci căpitani.

În vârstă de 83 de ani, Fiul al protopopului sibiian devenit canonic blăjan Ion Rusu de fericită pomenire, adormitul în Domnul a fost o personalitate marcantă a vieții noastre române economice, politice și culturale. Vreme de patru decenii a fost stâlp al „Albinei” și tot așa s'a ostenit, treizeci de ani, ca vicepreședinte al „Astrei”. A avut, apoi, îndeosebi, în inimă, grija elementului românesc la Sibiul stător străini puternici, unde a ajutat pe atâția meseriași de-ai noștri să ajungă la teren și casă. Prohodul s'a slujit de opt preoți (șapte din districtul protop. al Sibiului cu păr. prot. Victor Aron în frunte și un reprezentant al Blăjului). Cuvântul mitropoliei noastre l-a spus păr. Dumitru Neda, canonic-profesor; în numele „Astrei” a vorbit d. Dr. Gh. Preda; într'al „Albinei” d. Constantin Pop, iar într'al baroului avocaților d. Dr. Foican. În asistența îndoliată erau: Exc. Sa Dr. Alex. Vaida-Voevod, Rvs. I. Agârbiceanu, Preacuv. arhim. Eusebiu Roșca, dd. generali Moșca și Boeriu și multă altă lume aleasă.

Știri mărunte

Danie împărătească. De ziua onomastică a Marelui Voevod Mihai, Maj. Sa Regele a donat din caseta sa personală, suma de două milioane și cinci sute de mii lei pentru cantinele școlare din toată țara, — câte un sfert de milion pentru cantinele din fiecare ținut. Gestul acesta de suverană mărinimie a impresionat, cu drept cuvânt, până la emoție, Țara întreagă.

Personale. Preaven. Ordinariat arhiepiscopesc al Blăjului a făcut mai nou următoarele numiri în sânul clerului eparhial: păr. Eugen Arieșanu, dela Ditrău, a fost distins viceprotopop și numit la Gheorgheni; Moise Sârbu, dela Spătaș la Unirea I; Ioan Crăciun, din Hărănglab la Chinari; Aurel Hirtan, din Drădăș la Gligorești; Ioan Șuteu, din Aita Seacă la Ormeniș; Ioan Șoptorean, din Șerbeni la Oroiu de Câmpie; Adrian Teodorescu, din Stenea la Cenade; P. Petru Ilea, asumpționist nouhirotont și rămas în disponibilitate, iar ceilalți nouhirotonti: Dr. Simion Nicoară, (fost avocat), Mihai Pop, George Șerban, Emil Stoica, Vasile Mărgineanu și Vasile Băcilă au fost rânduiți, ca administratori parohiali, la Rupea, Vaideiu, Viștea de Jos, Fofeldea, Spătaș, Toarela, respectiv Stenea.

— Acelaș a numit pe d. Victoria Baltă profesoară de pedagogie la Școala Normală de Fete, iar pe d. A. Noveanu profesor de limba română la Lic. Comercial de băieți.

Bucurie îndreptățită. Parohia noastră Crăiești din Arhidieceză, păstorită de păr. Ioan Stanciu, a avut, în 22 Octombrie c., parte de bucurie aleasă: păr. Emil Tatar, protop. Dicioșanmărtinului, a binecuvântat în acea zi un clopot nou al bisericii din Crăiești, laudând totodată hărnicia păr. Stanciu și a Reun. „Sf. Maria” din loc, care are de prezidentă pe d-na Stanciu, soția păr. Stanciu și care Reuniune, pe lângă suma de 25.000 lei, adunată pentru clopot dela parohieni, a mai săvârșit și alte lucruri de laudă: a adunat banii de lipsă pentru repararea bisericii (cam 20.000 lei) a procurat prapori (cu 11.000 lei), ceea ce e mult, dacă ne gândim că enoriașii sunt săraci. Și tot din contribuția lor s'au ridicat superedificate în curtea parohială, în preț de 30.000 lei, s'au plătit datorii, în total, peste 30.000 lei ș. a. — (Așa ne informează d. N. Munteanu, croitor.)

Faptă vrednică de laudă. Parohia Certeghe din Munții Apuseni neavând decât un potir împrumutat dela altă parohie, membrele euniorunii „Sf. Maria”, au hotărât, în ciuda tim-

purilor grele de acum, să procure pe seama sf. biserici un potir nou și să-l aurească pe cel vechiu. Hotărîrea au dus-o la îndeplinire și, în decurs de o lună, au cumpărat un potir nou în valoare de 3300 lei și l-au aurit pe cel vechiu cu suma de 600 lei. Contribuție însemnată au făcut: Dnele preotese văd. Ana Arieșian și Elena Butur, precum și membrele: Ana Buzgar, Lina Buzgar și Sofia Haiduc.

Locale. Dumineca viitoare, a săptămânii IX după Înălțarea Sf. Cruci, va predica în catedrală păr. Eugen Clunganu, prof. de religie.

— Miercurea trecută, din prilejul onomasticeii Măriei Sale Marelui Voevod Mihai, s'a slujit în sobor de preop, în catedrală, după sf. Liturghie, un *Tedeum* solemn, pontificat de păr. Victor Pop, canonic mitropolitan. — După masă, în sala festivă a liceului de băieți, a avut loc o *șezătoare artistică-literară*, în cadrele căreia păr. prof. Nicolae Gomsa a conferențiat reliețând personalitatea Moștenitorului Tronului Român, iar elevii au susținut celelalte puncte de program bogat al șezătorii: declamații, cântece, solo și în cor, un monolog, orhestră fluer, ș. a. — Sala a fost arhiplină, având în fruntea participanților pe I. P. S. Sa părintele Mitropolit Alexandru.

Congres amânat. În primăvara viitoare era hotărât să se țină la Nisa congresul euharistic internațional. Dată fiind însă situația internațională de acum, Vaticanul a aflat de bine să impună amânarea acelu congres pe altă dată, cu zări mai senine și cu posibilități de intrunire a catolicilor din toate părțile lumii, ceea ce acum nu e cazul.

Comitetul „Soc. Ortodoxe Naționale a Femeilor Române” a fost înlăturat. Prin un recent jurnal al consiliului de administrație s'a hotărât ca fostul comitet al „Soc. Ortodoxe Naționale a Femeilor Române” care avea în frunte pe dna Cantacuzino, — cea care avusese atâtea ieșiri împotriva catolicilor în general și împotriva „uniților” în special — să fie înlăturat dela conducerea Societății. Asta pentru o seamă de motive înșirate de d. ministru Petre Andrei în referatul său, din care aflăm că numita Societate „actualmente se găsește în fața instanțelor judecătorești cu o serie de procese de importanță, toate soluționate până acum defavorabil ei”; și că dna preș. „avea strinse legături cu organizațiuni politice periculoase mișcării publice și siguranței generale a Statului”, ș. a.

Atentat împotriva Cancelarului Hitler. Miercuri seara Consiliul Hitler a rostit la München, în berăria Bürgerbräu, un discurs războinic, după care s'a depărțat dela fața locului. La câteva minute după aceea o mașină infernală a făcut explozie, ucizând șapte persoane și rănind alte câteva zeci; după ultimele informații: 63. Să fie la mijloc mână criminală în slujba unei țări dușmane, în concret: în slujba Angliei, cum afirmă presa germană? Rămâne să se vadă. După un comunicat al agenției Rador, observatorii neutri au ajuns la încheierea că „toată afacerea s'a desfășurat în condiții obscure și ciudate, cari evocă în mod irezistibil, incendiarea Reichstagului”. — Cu alte cuvinte: totul n'ar fi decât o înfiorătoare înscenare a naziștor, cu scopuri mai mult decât străvezii.

Constituire. Membrii Soc. de lectură „Sf. Ioan Gură de Aur” a clericilor dela Academia Teologică Română Unită din Oradea, intrunindu-se în ședința de constituire, Sâmbătă, în 21 Oct. 1939, sub conducerea Pr. profesor Gheorghe Barna, și-au ales *noul comitet* pentru exercițiul anului școlar 1939—40, precum urmează: *Președinte:* Florian Deheleanu, an VI; *Vice-președinte:* Vasile Grama, an IV; *Notari:*

Tipografia Liceului Teologic gr.-est. Blaj

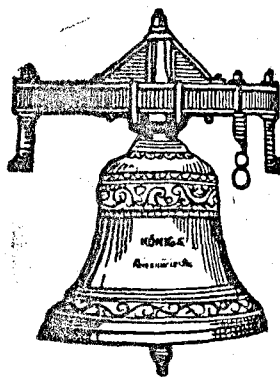
Leontin Chișiu an III; Emil Silaghi an II; *Secretar de coresp.:* Vasile Romorea, an V; *Bibliotecari:* Dumitru Pop, an IV; Gheorghe Erdei, an III; Ioan Chereji, an II; *Casier:* Darius Măruș, an VI; *Controlori:* Iosif Boia an V; Dumitru Dărăban, an IV; Vasile Dohan, an III; *Arhivar:* Ioan Onișor, an IV. *Dirijor de cor:* Gheorghe Silvășan an II; *Comisia I-a critico-literară:* Președ.: Leontin Filipescu; membri: Ilie Borz, an IV; Gh. Chiorean, an III; Vasile Parăianu și Ștefan Man, an II. *Comisia a II-a artistico-literară:* Președ. Vasile Grama, an IV; membri: Dumitru Pop, an IV; Șt. Pinteș an III; Andreu Rațiu și Petru Anca an II.

FRIDERIC HÖNIG

ARAD, STRADA BARIȚIU 10-21

Cea mai veche și mai mare turnătorie de clopote din România.

Fondată la anul 1840

La comandă fabrică clopote de orice mărime, din cel mai curat bronz pentru clopote, pe lângă garanția mare și cu prefixarea precisă a tonurilor. Invențiile proprii licențiate.

Rechizite și scame de fer pentru clopote. Motoare electrice pentru clopotit. — Telefon 376

A apărut:

Pricesne

și alte cântări liturgice

scrise pe note liniare

de Păr. prof. Celestin Cherebețiu

CUPRINSUL:

13 Pricesne diferite; Pricesnele de peste săptămână; Liturgia Sf. Vasile; Liturgia Sf. Grigore Dialogul și Psalm 1, cor mixt în 4 voci.

Notele se pot cere dela **Librăria Seminarului** din Blaj jud. Tr. Mica, trimițând prin mandat suma de Lei 50 + 2 porto postal. — Cu ramburs nu se expediază.

No. 393—1936

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărel prin aceasta publică în baza deciziei No. G. 2676—1936 a judecătoriei mixte Blaj în favorul reclamantului Dr. Victor Ciufudean, avocat, pentru încasarea creanței de 400 Lei — bani și acc. se fixează termen de licitație pe ziua 15 Noembrie 1939 orele 3 p. m. la fața locului în Tău, la domiciliul No. c. 240 unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară 1 porc, 1 lapă, 50 feldere porumb în valoare de 3600 Lei.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare. Dat în Blaj la 28 Oct. 1939.

Dragoș portărel